

Føroyskt bátasmið — enn eitt livandi handverk — men hvussu leingi!

Føroyskt bátasmið er enn eitt livandi handverk. Men spurningurin er, hvussu leingi hesum «edla» handverki verður liv lagað.

Ansa vit ikki eftir at varðveita dygdina í hesum handverki, tá kemur tann dagur, tá ið glasfipurbáturin troðkar tann aldar-gamla føroyska træbátin burtur.

Í okkara grannalondum hevur gongdin verið tann, at teir fyrst fóru frá træbátinum yvir til at brúka bátar úr glasfipuri. Nú er henda gongd við at venda, og træbáturin er aftur frammi.

Í Føroyum merkja vit ta øvugtu gongd. Glasfipurbáturin er so smátt við at troðka træbátin burtur.

Hetta halda tveir ungir bátasmiðir, Hanus Jensen úr Skúvoy og Michael Müller úr Havn vera spell. Ti — er træbáturin væl gjørdur, burtur úr tí rætta tilfarinum, og verður hann væl røktur, tá heldur hann ein mansaldur.

Orð og myndir: Jan Müller

Men áhugin fyri bátasmiði millum ung og tilkominn er kortini stórur. Tað er tí litið, sum bendir á, at áhugin fyri føroyskum bátasmiði er við at doyggja út. Heldur er tað tverturimóti. Nu tá mangir av teimum góðu og gomlu bátasmiðunum kring landið leggja frá sær aftaná livslangt arbeiði sum bátasmiðir, er ungdomurin av alvara farin at vísa hesum «edla» handverki ans.

Tveir ungir menn, annar

úr Skúvoy og hin úr Havnini, smíða í hesum døgum eitt føroyskt fimm-mannafar á Føroya Vikuni í Norðurlandahúsinum.

Teir umboða sum so tað unga ættarliðið av bátasmiðum. Tíðindablaðið Sosialurin hevur tosað við teir báðar, Hanus Jensen og Michael Müller.

Hanus hevur lært at smíða bátar hjá Hjalmar Hátún. Michael hevur lært hjá Jógvani Hansen, báðir í Havn.

Arbeiða nú saman

Teir báðir nýggju bátasmiðirnir eru nú farnir at arbeiða saman. Saltsólan hevur leigað teimum ein part av ovastu hædd í saltsólubýgninginum til bátasmiðju. Har hava teir nú í eina tíð riggað til og skaffað tey neyðugu amboðini. Enn tørvar teimum onkra maskinuna, men hon fer at koma sum frá líður — sum ráðini verða til tað.

Michael er í ferð við at smíða ein 28 fót stóran seksæring. Haur smíðar eitt seksmanna-far. Sum er hava teir nokk at gera, men tað stóra talið av bátasmiðum — tað munnu vera einir 25 tilsamans — ger, at tað kann verða smábýtt.

Men heldur annars gongdin, sum hevur verið seinastu árin, fram, verður nóg mikið at gera hjá teimum mongu bátasmiðunum. Fleiri av teimum «gomlu» bátasmiðunum hava bileggingar, ið geva teimum arbeiði í fleiri ár fram í tíðina.

Eingin serstøk útbúgving

Í dag er eingin serstøk føroysk bátasmiðútbúgving. Vilt tú gerast bátasmiður mást tú sjálvur finna fram til ein royndan bátasmið, sum vil taka seg í arbeiði. Teir flestu

Michael og Hanus á Bátasmiðjuni í leigaðum holunum á ovast hædd í saltsólubýgninginum.

bátasmiðirnir hava ikki møguleika at taka «lærlingar». So tað kann vera sera trupult hjá ungfolki at koma í læru hjá einum bátasmiði. Michael og Hanus siga, at teir fóru hepnir at sleppa í læru hjá tveimum royndum og góðum bátasmiðum.

Tvey ár eru nóg mikið

Teir hava sjálvir lært í umleið 3 ár. Tað er annars ikki sett nakað ávíst áramál fyri útbúgving av einum bátasmiði.

Uppá fyrispurning um lærutíðin átti at fylgt vanligu handverkarlærurni

Glasfipurbátarnir gerast fleiri og fleiri. Teir kunnu troðka aldargamla føroyska træbátasmiðið burtur í ein vissan mun. Her í Vágsbotni eru nógvar glasfipurbátar.

Føroyskur bátur úr træ og úr glasfipuri lið um lið.